

Elpriser och konkurrenskraft

Bengt Kriström, CERE, SLU

Uppläggning

1. Konkurrenskraftsbegreppet
2. Elprisets bestämningsfaktorer
3. Konkurrenskraft och elprisförändringar
4. Diskussion och slutsatser

1. Vad menas med konkurrenskraft?
2. Mätningar av konkurrenskraft

KONKURRENSKRAFT

"TOP 10" 2011

Tabell 1. Specialiseringskvot (Balassa-index).

Papper, massa och grafisk	4,375
Fiske	3,000
Trävaror	2,400
Skogsbruk	2,000
Företagstjänster, övrigt	1,911
Handel	1,762
Järn och stål	1,714
El	1,667
Motorfordon	1,550
Maskiner	1,312

$$RCA_{ij} = \frac{\frac{x_{ij}}{X_i}}{\frac{x_{aj}}{X_a}}$$

where:

x_{ij} denotes the [export](#) of products j from country i

X_i denotes the total [export](#) from country i

x_{aj} denotes the total [export](#) of product j from reference area, say [World](#)

X_a denotes the total [export](#) from reference area.

Databasen GTAP 9, egna beräkningar.

Vår minst konkurrenskraftiga sektor (2008)

Silke	0,007

Källa: <http://kie.vse.cz/wp-content/uploads/balassa-index.xls>.

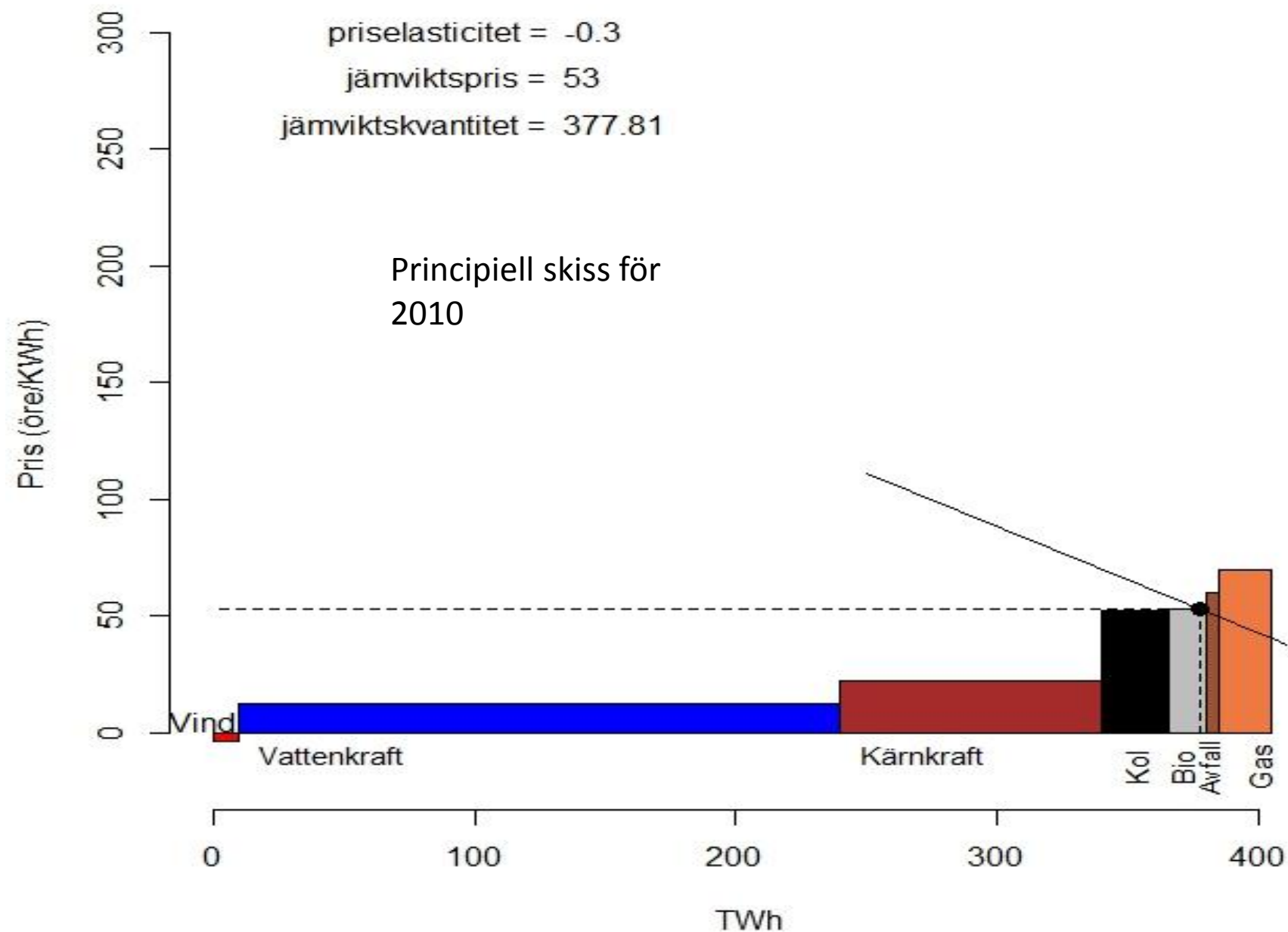
Drömmen om svenskt silke

Silkesodlingens historia i Sverige 1735-1920

Anders Johansson Åbonde
Landskapsarkitekt SLU Ålsarp

1. Elsystemet i ett europeiskt perspektiv
2. Prisbildningen på elmarknaden
3. Prisets bestämningsfaktorer
- 4, Prisutveckling

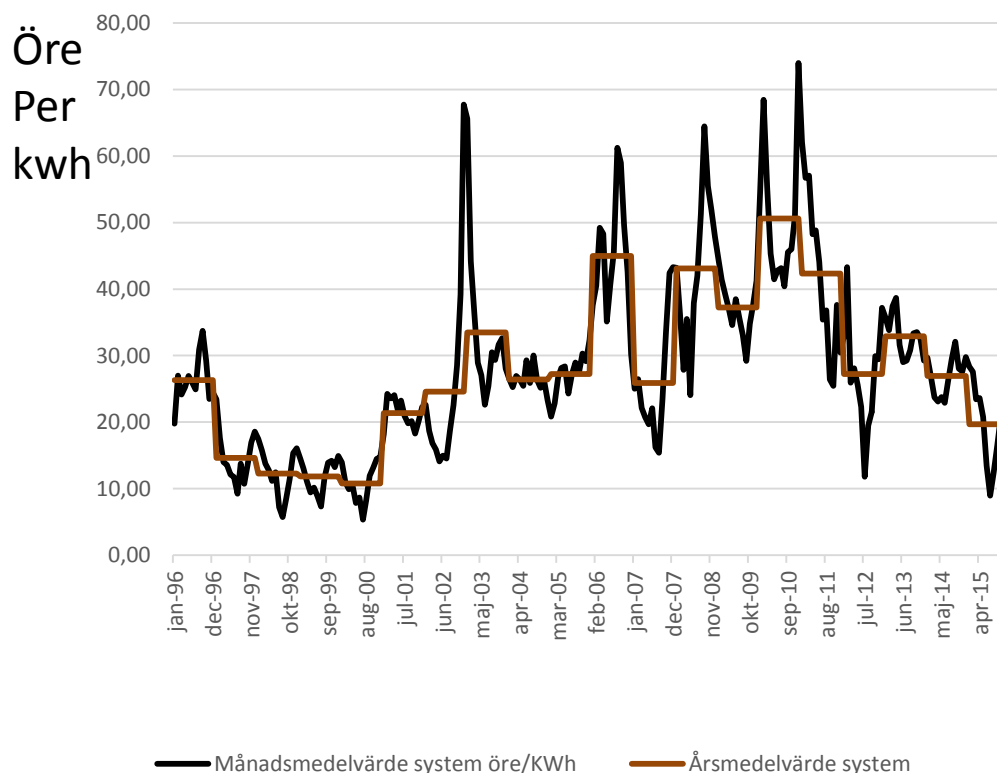
ELMARKNADEN

Vad bestämmer elpriset?

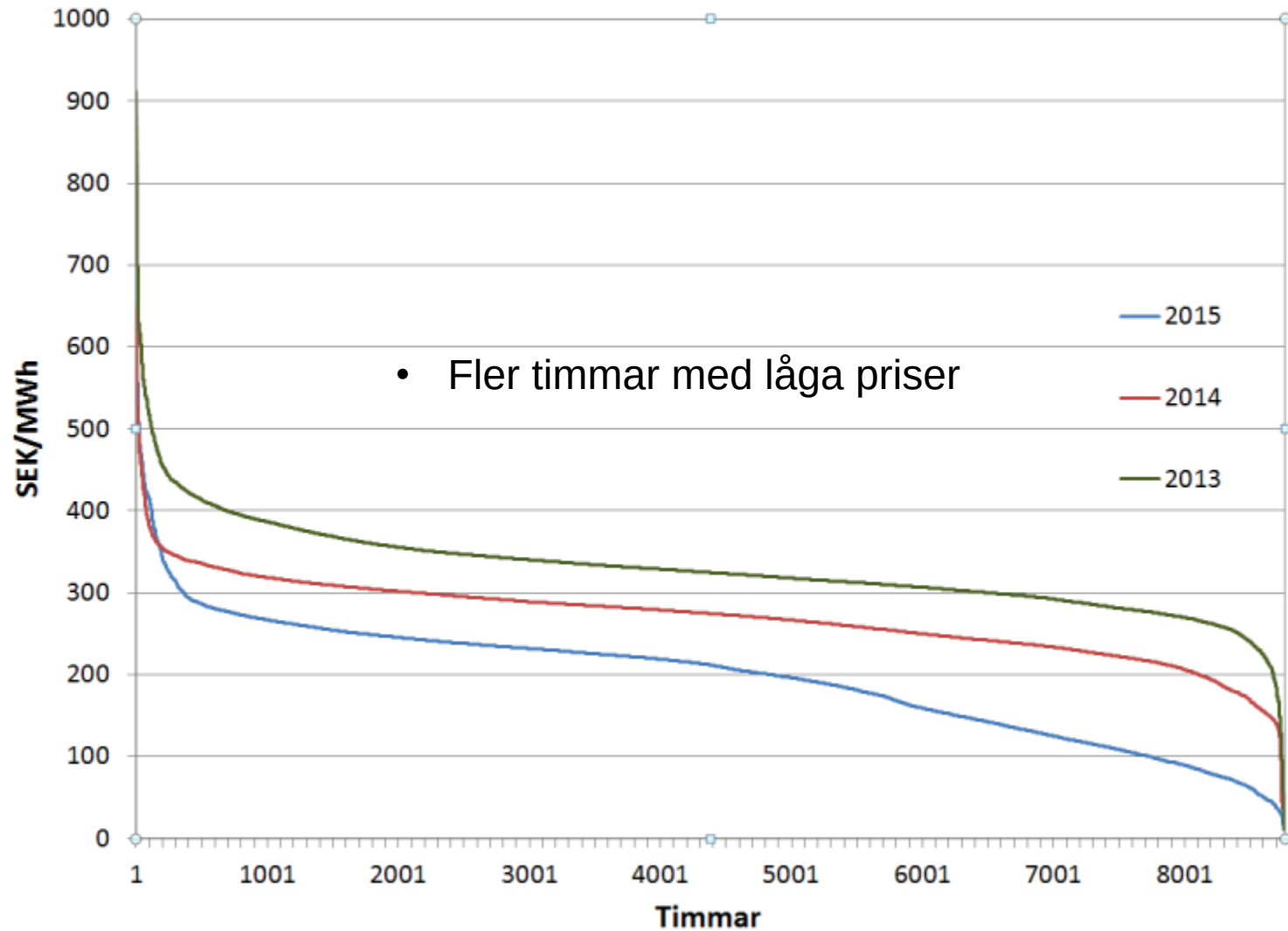
- Utbud och efterfrågan
- Hydrologi, temperatur, vind
- Efterfrågeläge, Bränslepriser, Koldioxidpriser, skatter, subventioner..
- Energikom. vs Hirth

• Spotpris 1996-2015

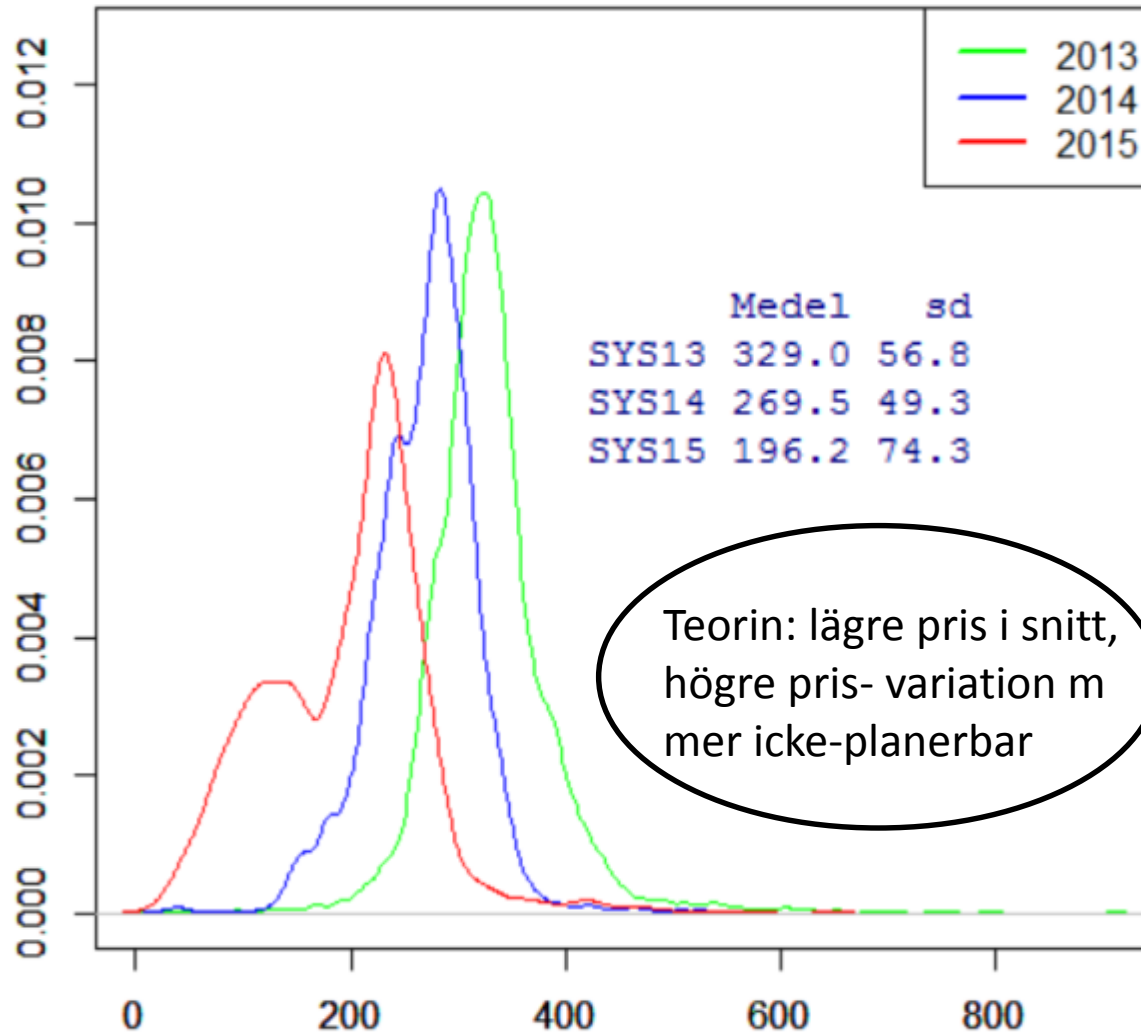

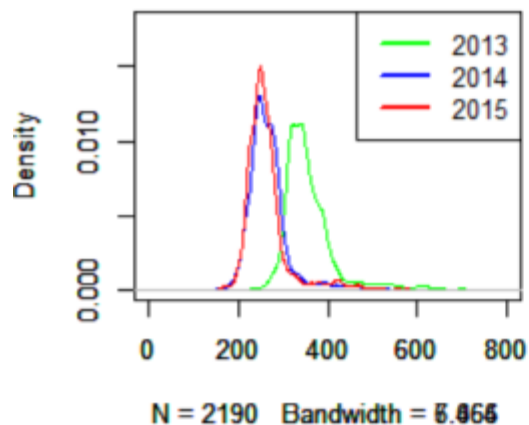
Rangordnat pris per timme 2013, 2014 och 2015

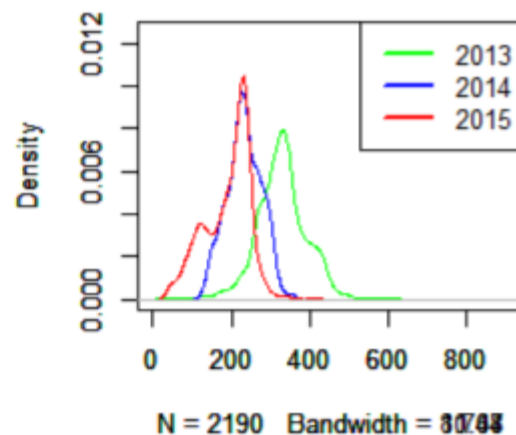
ELSPOTPRIS 2013-2015

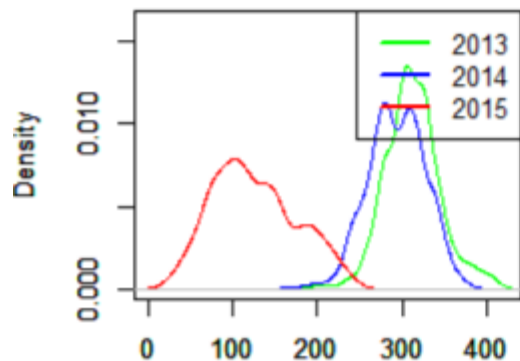
Januari till Mars

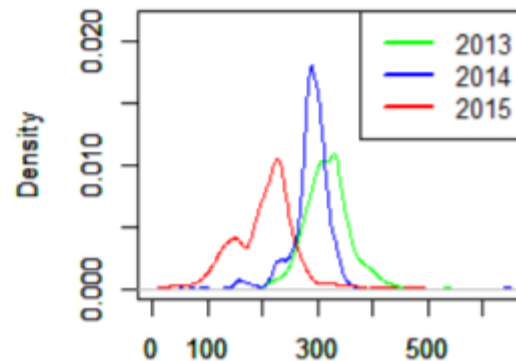
April till Juni

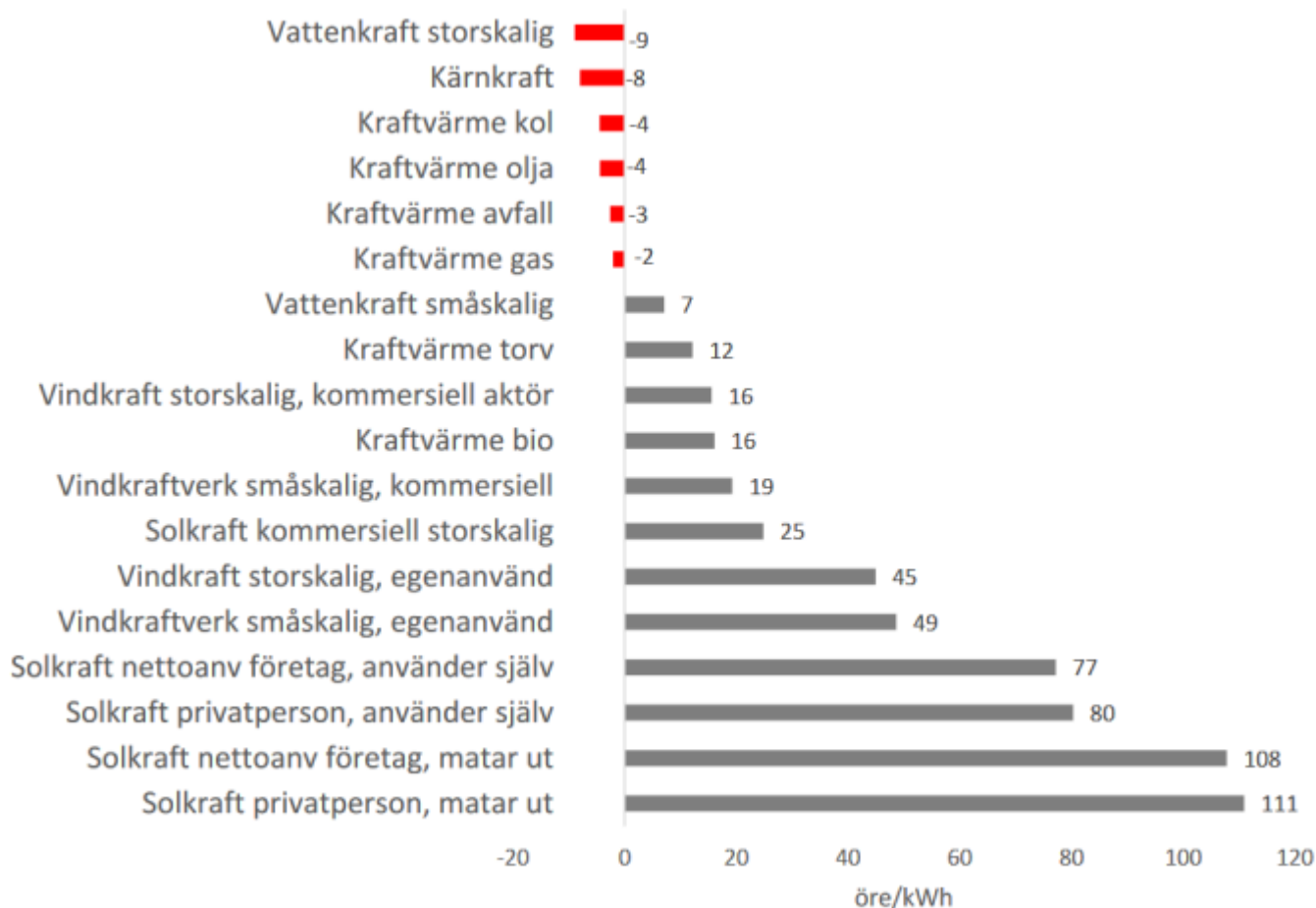
Juli till September

Oktober till December

Investeringar i ny kraftproduktion?

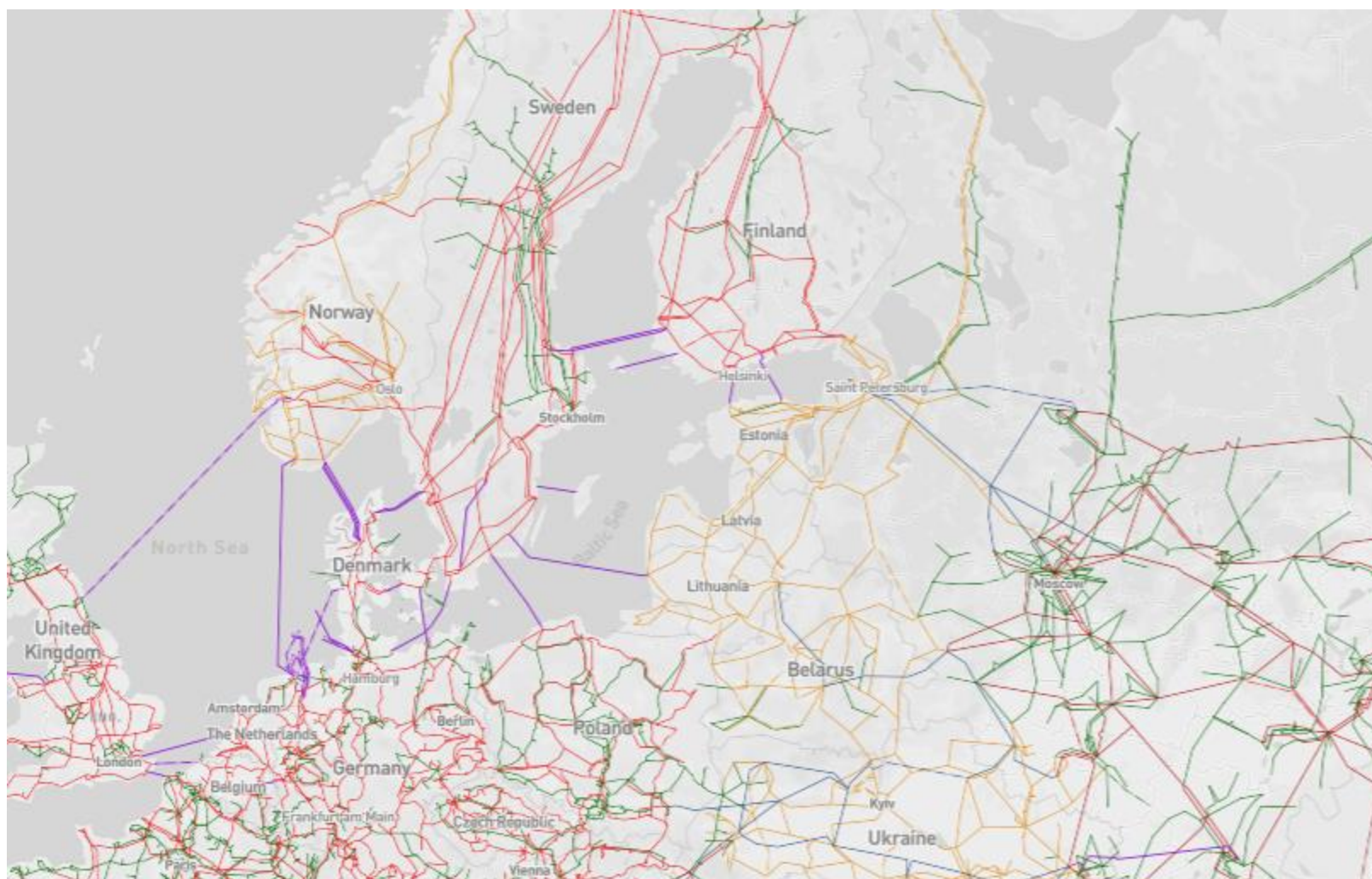

Källa: SWECO " Skatter och subventioner riktade mot elproduktion",
Rapport till Vägval EI, IVA

1. Preiseffekter av internationalisering

INTERNATIONALISERING

Elmarknaden knyts alltmer ihop

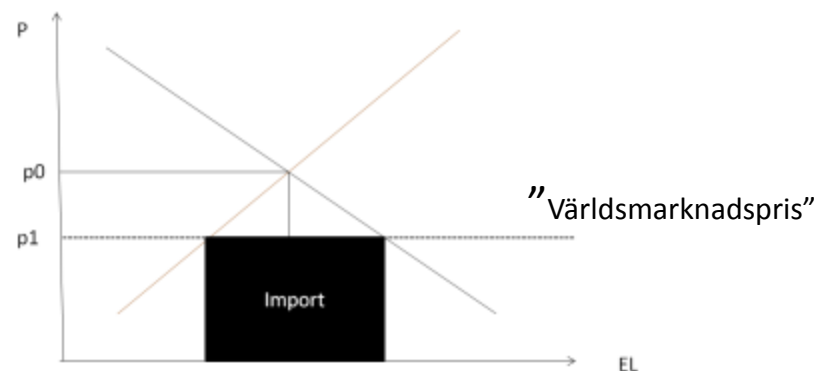
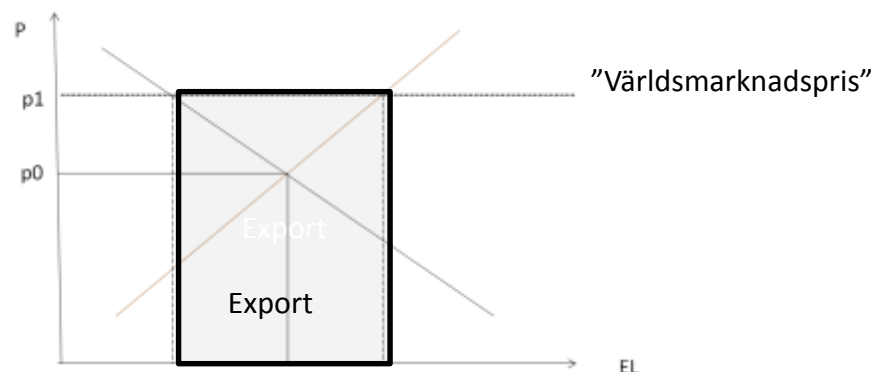

Mekanism 1: Ökade transmissionsmöjligheter tenderar öka priset i Sverige via en prisutjämning

Mekanism 2: Mer vind och sol tenderar att pressa ned priset

Enligt Abrell & Rausch (2015) svensk export ökar via ett högre pris

Finns ytterst få studier med helhetsperspektiv (men snart fler...).

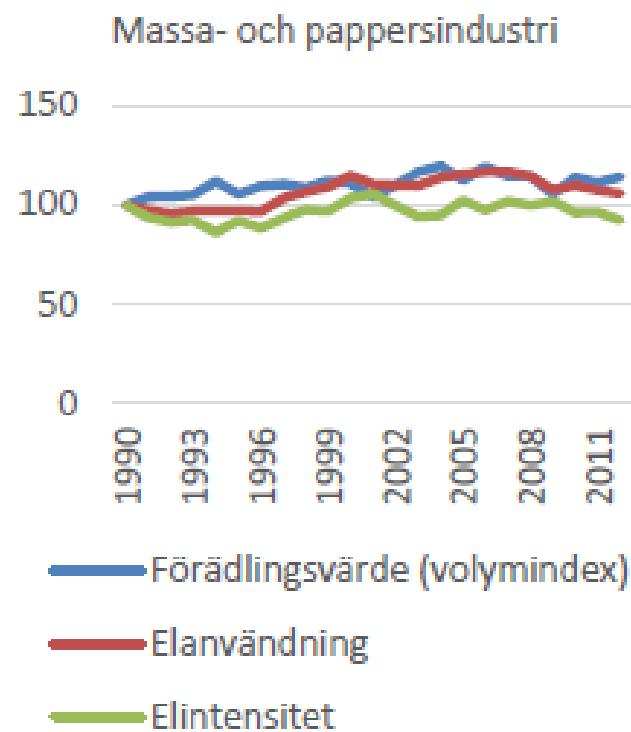
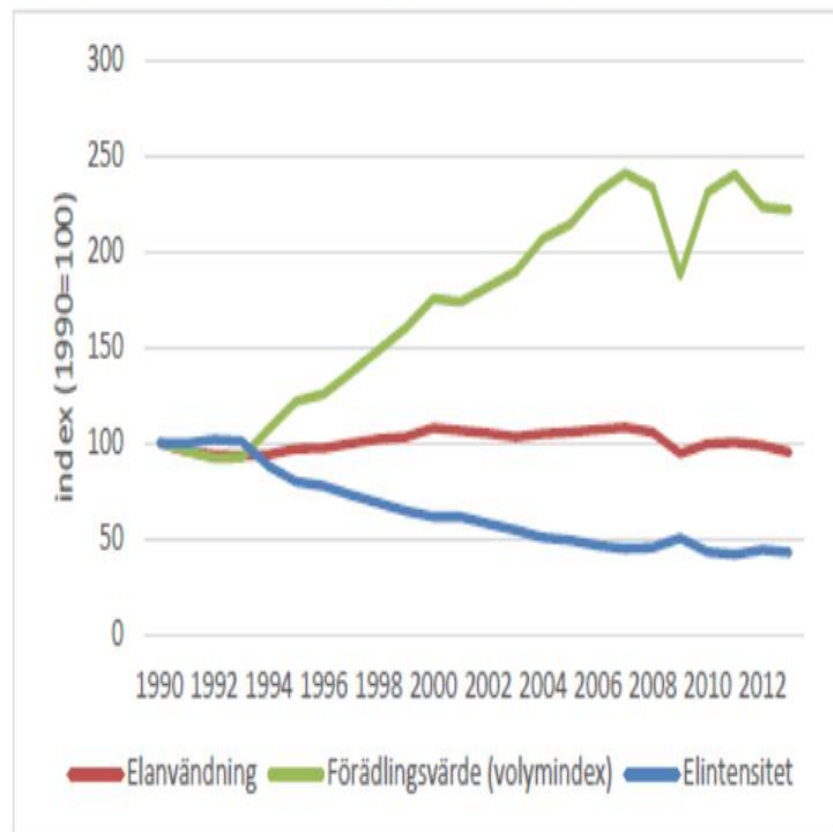

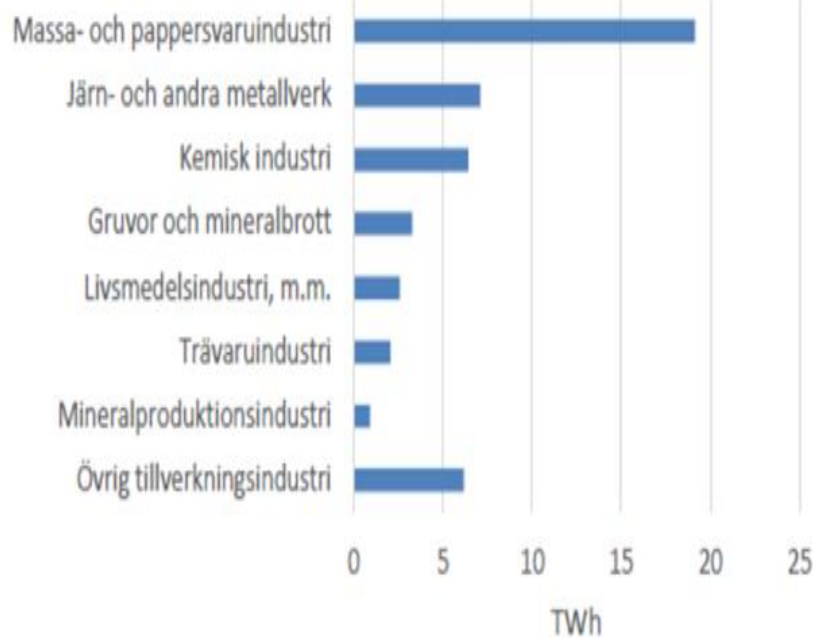
1. Hur påverkas elintensiv industri?
2. Hur påverkas ekonomin?

KONKURRENSKRAFT OCH ELPRISFÖRÄNDRINGAR

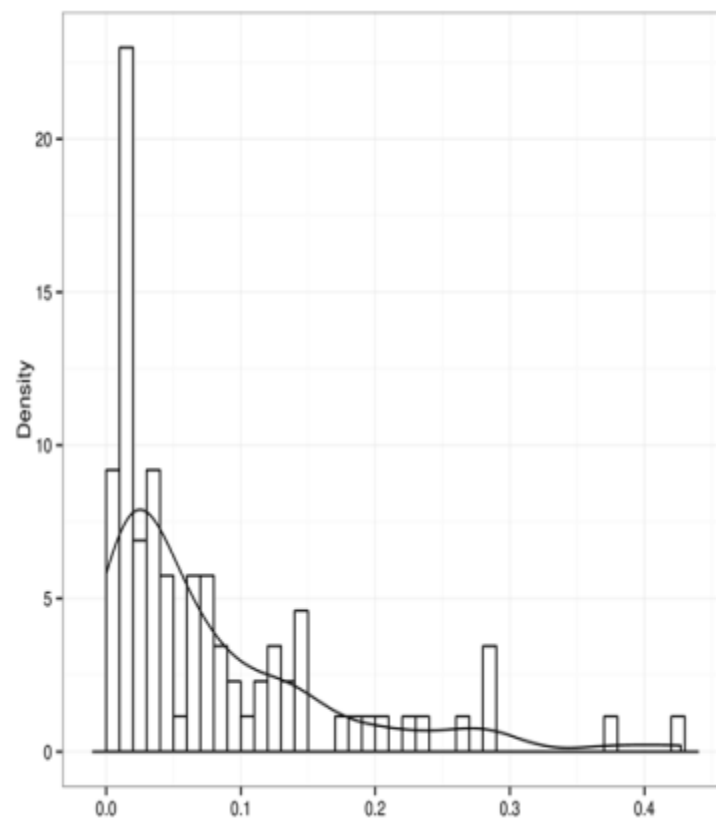

Figur 5.6 Industrins elanvändning och förädlingsvärde, 1990–2014

SOU 2015: 87

SCB

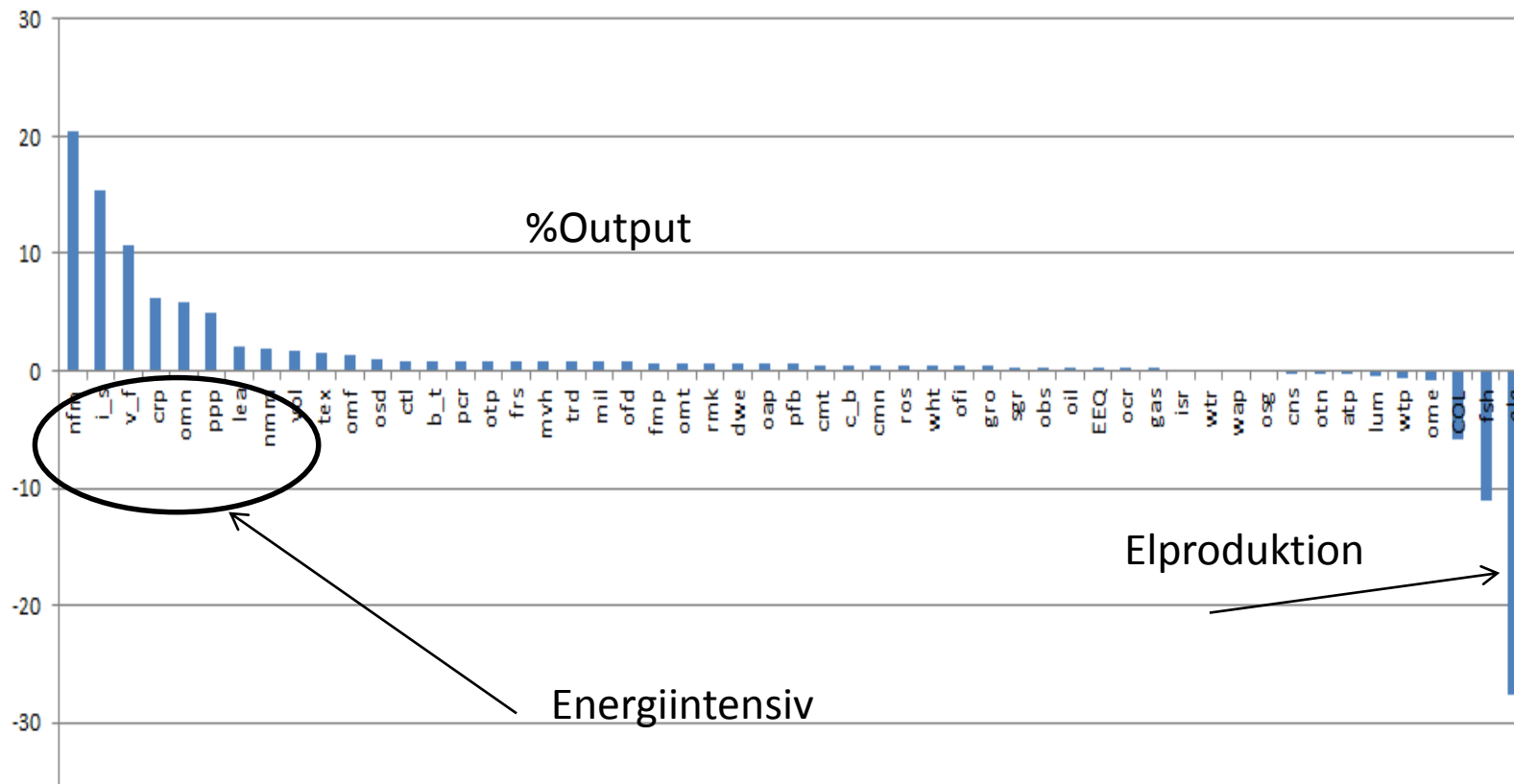
Tabell 2. Effekter av elprisförändringar på produktion och arbetskraftsefterfrågan enligt två ekonometriska studier.

Sektor	Elprisförändring -15 %: effekt på produktion (%)	Elprisförändring -15 %: effekt på arbetskrafts- efterfrågan (%)	Elprisförändring +12 %: effekt på produktion (%)	Elprisförändring +12 %: effekt på arbetskrafts- efterfrågan (%)
Gruv	0,3	0,2	-0,7	-0,2
Trä	0,1	0,2	-0,1	-0,2
Massa och papper	1,5	6,4	-1,5	-6,6
Kemi	0,2	-1,3	-0,8	1
Järn och stål	0,1	0,1	-0,8	-0,1

Källa: Brännlund och Lundgren (2012)   Brännlund och Lundgren (2011)

CERE

50% lägre importpris på el

DISKUSSION OCH SLUTSATSER

Slutsatser

- Betydande enighet om att elspotpriserna förblir ”låga” på kort sikt. Oenighet om hur stor roll subventionerna spelar för priset 2010-2015.
- Elintensiv industri ”vinnare” (vid given kvalitet på leveranser) vid lågt elpris. Kraftproduktion betydande utmaningar
- Internationaliseringen. Högre priser pga prisutjämning på lång sikt (?).
- Är fler och mer subventioner rätt väg för att lösa (elmarknadens) problem?
  - klimatmål = koldioxidpris. Behövs ej subventioner ur klimatsynpunkt
  - systemkostnader av subventionerna (och skatterna generellt)